

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Agricola quomodo Christus, semen Dei verbum, terra cor humanum,
Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

E. VI
21

legi. In sexagesimo fructu intelliguntur, qui in Dei amore profecerunt, & iam non solum praecepta decem, sed etiam sex opera misericordiae, quibus iustitia omnis, quae debetur proximo, impletur, profecerunt. Tertij qui centesimum fructum adferunt, sunt perfecti, qui mandata veteris legis moralia, hoc est, illa decem praecepta & consilia simul Evangelica implentes, Domini non solum mandata, sed & beneplacita omnia fatigunt perficere. Sunt qui exponunt ad tres status qui in carne hic seruantur, puta virginum, qui centesimum adferunt fructum, continentium, quorum est sexagesimum referre fructum, & coniugatorum, qui tricesimo sunt contenti fructu. Charissimi audistis eos omnes recenseris qui verbum Dei audierunt, sed iterum (ideò nullum est in eis operatum fructum) à se Dei verbum euouerunt. Alij quidem retinuerunt, sed iuxta mensuram sui profectus illud operibus ostenderunt. Eligamus nos quae perfectiora vicinioraque sunt saluti, vt non solum ea quae praecepit nobis, cogitemus semper, sed etiam quae illi cognoscimus beneplacita, faciamus, praestante hoc nobis Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

Hebr. 6.
Eccle. 3.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Agricola quomodo Christus, semen Dei verbum, terra cor humanum.

Exit qui seminat seminare semen suum. Et dum seminat, aliud cecidit secus viam, aliud supra petram, aliud inter spinas, & aliud in terram bonam. Lucz VIII.

Habemus in his verbis Evangelicis hodiè agricolam siue seminatore, habemus semen, habemus terram. Supra haec habemus viam, petram & spinas. Rationem similitudinis ad sensum illum parabolicum explanare, quomodo scilicet id quod assimilatur, congruat rei cui assimilatur, aut quae conuenientia sit similitudinis vtrobique, & si prolixum fore id uideatis, quam breuiter tamen potero, vobis explicabo. Seminatore seu agricola hic intelligitur Christus. Solus enim ipse in corda nostra semen salutis, verbum scilicet Dei viuum & efficax ponit, in hoc non incongrue comparatur agricolae: Quod enim agricola humilis atque vilis ducitur, cum sit vtilissimus, puta qui omne suum robur, omnesque vires expendit, vt administret nobis, vnde omnes viuimus, panem, ita Christus Dominus noster, quantum hic apparuerit (dum nobis seminare vitam caelestis panem, dumque terram nostri cordis excoleret, & in cruce sanguine suo rigaret) humilis, quamque vilis attendite. Cum enim esset in forma Dei, exinamut semetipsum, formam serui accipiens, formam quoque serui exhibens, qui venerat ministrare, non sibi ministrari, discipulorum suorum pedes lauans, & nouissime vt factus illusus cum iniquis, id est, cum latronibus reputatus est. At prospice tu, ne propter hanc vilitatem ipsum negligas, sed quanto propter te factus est vilior, tanto sit tibi dignior, tanto pretiosior, tantoque charior. Est enim vniuerso mundo non modo vtilissimus, sed omnino etiam necessarius, qui ex morte nos viuificauit, & panem caelestis vitae seipsum nobis praebuit. Habuit quidem vestem vilem, communem seu rusticam, quia habitu inuentus vt homo, sed eam tamen vilem habuit propter nos.

Agricola
Christus quomodo dicitur.

Phillip. 2.

Math. 10.

Ioan. 13.

Ioan. 19.

Ioan. 5. 19.

Phil. 2.

Ioan. 10.

Per omnia enim assimilari voluit fratribus, vt omnes saluos faceret. Hanc vestem, mortalitatis scilicet & vilitatis exiit per gloriam resurrectionis, quando scilicet regnaturus decorem induit & claritatem. Quod figuratum ante erat in Zacharia, de quo dictum fuit: *Auferte vestimenta sordida ab eo, & induite eum vestimentis mutatorijs.* Nonne de Patre suo dicit Christus: *Pater meus agricola est?* Si Pater agricola, quomodo Filius agricola non est? Denique, ex callibus manuum suarum agnoscitur agricola, & laborator, quem in iniquitatibus nostris laborare fecimus tota die. Laborauit enim sustinens in cruce, cuius manuum calles sunt vulnera, quia *ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, & eius liuore nos sanati sumus.* Quare autem semen nominet verbum Dei, ratio huius comparationis est. In semine quod est calor, vnde germinat frutex, vndeque nutritur germen, quod enatum est. Pari modo quoque verbo Dei, de quo scriptum est: *Omnia sermo Dei ignit.* Itemque: *Ignitum eloquium tuum vehementer.* Exerit enim de se calorem, qui operatur in planta, vbi in terram bonam satum hoc fuerit semen, quia vbi voluntas fuerit auditoris bona, verbum Dei radicem figit & germinat. Huius verbi Dei calorem senserunt duo ex discipulis in die Paschæ euntes in Emaus, qui Christum in specie audierant peregrini dicentes: *Nonne car nostrum ardens erat de Iesu, dum loqueretur nobis in via, & aperiret nobis scripturas?* Paremus igitur cor nostrum & voluntatem nostram, vt Dei verbum non fastidiamus, & ne audiamus negligenter. Scimus enim quomodo improperauerit quibusdam ciuitatibus, vbi Dei verbum fuerat prædicatum, quod illud fastidiant: idcirco remissus futurum pronuncians in iudicio terræ Sodomorum, quam illis ciuitatibus. Inest igitur Dei verbo calor quidam naturalis tanquam semini, vnde virtus prodit nutrimentalis. Sed quod terra sit bona, in quam seminetur necesse est, alioquin nihil crescit. Secundo, in semine virtus est quedam penetratiua, qua virtus & operatio eius diffunditur. Sic verbum Dei ad intima penetrat, de quo dicit Paulus: *Viuu enim est Dei sermo & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti.* Afficit enim, & mutat intima cordis. Vultis videre, quantæ sit virtutis, & efficacæ verbum Dei, quantumve penetret ad interiora mentis? Petro, Andrea, Ioanni, Mattheo, Zachæo, cæterisque omnibus Apostolis, quantam vim intulit verbum Dei? nonne vbi Christus dixit: *Sequere me, statim obliui parentum, obliui vxorum, obliui filiorum, obliui diuitiarum, obliui denique omnium quæ habebant, nihil posthac amabant in mundo, sed omnibus relictis prætulere Christum?* Quid dico? Non solum carnem suam persequuti sunt cum vitijs & concupiscentijs suis Sancti, sed etiam animam suam, hoc est, vitam suam odio habuerunt propter verbum Dei. Simili modo de seipso Dauid quoque testatus: *Propter verba, inquit, labiorum tuorum ego custodiuui vias duras.* Postremò videamus virginum monasteria, virorumque & sacerdotum cælibatum. Non enim omnes de incontinentia sunt suspecti. Quia illis (de bonis loquor) persuasit mundum, parentesque relinquere, in monasterijs arcta interdum parsimonia viuere, & hodiè vbi inter hæreticos viuunt, contemptum, irrisiones & persecutiones sustinere, hilariterque nihilominus perseuerare? hoc potissimum conqueri, quod non sinuntur a lios Deo secum seruituros sibi ascire? Quid, inquam, confortat eos? quid

virtu-

viventem animo præstat, nisi verbum Dei? Gloriantur Lutherani quod habeant verbum Dei. Sed cuiusmodi obsecro? Nempe, quod facit ab Ecclesia desicere, à Deo apostatate, fidem frangere, vota temerare, mandata omnia potestatis, aut superiorum transgredi, bona opera contemnere, deuotionem ridere, & inter fornicationes, ingluuiem, aliaque flagitia confiteri, & nihilominus cælorum regnum, etiam si Deo displiceat, sperare? Proh pudor, hocine est verbum Dei? Absit, vt spes eorum sit spes, sed inconsulta, temerariaque præsumptio. Terra itaque in qua semen, hoc est, Dei verbum fructificat, bona est voluntas, deuotioque feruens, quæ nunquam ociose audit, aut frustra verbum Dei, sed mox vbi audierit illud, in se concipit tanquam semen Dei per bonum propositum, quod aliquando in opere pariat. Siquidem vbi germinauerit in opus, tunc seminis probatur conceptio. Porro fructus in messe demum apparere incipit, quando reddit Deus mercedem laborum sanctorum suorum, quos hic deduxit in via mirabili. Qui enim parce hic seminauerit, parce tunc & metet. Non est hic tacendum tria esse, per quæ vehementer impeditur, ne fructum adferat verbum Dei. Primum namque pudor est bonæ actionis, maxime ea, quæ humiliationem flagitat, & quam superba verecundia timet. Omnes esse volumus humiles, sed non item omnes humiliati: quamuis non nisi per humiliationem sui acquiritur humilitas. Erubescimus, de quo nequaquam est erubescendum. Verbi gratia: Transit diues quispiam aut honoratus, vbi seruum aut mancipium quodcumque gratatum, aut sub fasce laborans videt, compatitur grauato, vellet illi si nemo videret, opem ferre & releuare eum sub onere, sed verecundia ductus in aliorum non audet oculis. Hæc cogitatio compatiens, & adiuuare cupiens, nonne est semen Dei? Nonne verbum est à Deo inspiratum, seu inspiratio diuina? Et tamen ne fructus inde enascatur, pudor id impedit bonæ actionis, & humiliationis timor. Existimationem enim sui grauari diues putat, si palam cum eo, qui succumbit sub onere humeros supponeret. Certè charitas non erubesceret, humilitas quoque non erubescit, opus huiusmodi, aliudve simile, quod misericordia imperat. At superbia, quæ prudens in oculis est, & mundana sola cogitans, prohibet & dicit: Si hoc faceres, quid dicerent, aut cogitarent homines? Nonne te stultum putarent: Olim monachi currus, & bigas monasterij cum equis regebant, necessaria monasterijs aduehentes. Erant autem tunc monachi, vt modo in monasterijs sunt laici conuersi. Sed dic modo conuerso vt vehiculum, seu monigam (vt vocant) cum vase per oppidum vehat, aut onustus scæno incedat per ciuitatem, aut vile huiusmodi aliud portet. Num faciet? Et quæ excusatio illi erit alia, nisi quod rideatur ab hominibus, quod scandalizentur homines, nescienti quid scandalum sit, qui suam superbiam erubescitiam vocat, & aliorum scandalizationem? Timens enim vilis aestimari, scandalum se dicit timere aliorum. Obedientiam itaque refugit ex pudore actionis bonæ. O quoties nobis superbia hæc, quæ verecundiam se fingit, imponit, quoties à bono, virtuosoque opere retrahit, timentes ne confundamur, ne derideamur, aut ne pereat apud homines existimatio nostra? Ab hoc vitio liber est, quisquis homines non aliter inspicit, quam homines, nihil

X. 4. motus,

Lutherani
cuiusmodi
habeant ver-
bum Dei.

Terra bona
quæ.

Sapient. 3.

1. Cor. 9.

Tria fructum
verbi Dei im-
pedientia.

I.

Gregor.

Superbia vitio
verecundiam
se fingat.

Gloriam vnam fugiendi modus q.

motus, siue ab illis laudetur, siue (vbi culpa abest) vituperetur. Scit enim laudibus se alienis non fieri meliorem, nec deteriorem vituperijs hominum. Ideo Deum solum respiciens, quicquid ad illius gloriam pertinet, propter homines non intermittit. Exemplum habemus de Dauid rege, qui saltauit ludens ante arcam gaudio deuotionis plenus, dum illa duceretur ad suam ciuitatem. Tunc enim præcedebat arcam Dauid rex Epho lineo accinctus, percutiensque in organis armigatis totis viribus coram Domino saltabat ante arcam. Quem prospiciens Michol filia Saul per fenestram, despexit eum, & paulo post hoc etiam ei illudendo quasi leuitatem exprobrauit. Cui

2. Reg. 6.

Dauid respondens: *Viuit Dominus*, inquit, quia *ludam ante Dominum, qui elegit me potius, quam patrem tuum. Ludam & vilior siam plusquam factus sum: & ero humilis in oculis meis.* Vide igitur, quomodo rex Dauid, vt suæ satis faceret deuotioni, contempto pudore humano, se humiliavit, & expende si quispiam bona agens vituperetur, hi à quibus vituperatur, fatui profecto sunt, quamlibet iuxta seculum sint prudentes, & magni sensu carnis inflati, qui bene operantem spernunt, quia non solum non sunt pauperes spiritu, sed pa-

Collof. 6.

peratam etiam spiritus in alijs derident. Noli igitur tu propter fatuos stultus fieri, vt propter ipsorum huiusmodi iudicia (quæ honestissime contemnuntur) bonum aliquid intermittas. Nihil tibi cum gloria mundana, qui Christi duntaxat gloriam quæris, & testimonium conscientia, ac virorum Deum timentium, non eorum qui dicunt bonum malum, aut malum bonum. Quare enim sancti in tanta sunt hodiè veneratione apud veros Christianos, & gloria, nisi quia gloriam, quæ datur ab hominibus, hic contempserunt? Non est igitur malum, sed vicinius etiam est virtuti malis displicere.

Esais 3.

II.

Sunt alij in quibus fructum non facit verbum Dei, & quos à bono opere retrahit, difficultatis, pœnalitatis, ac laboris timor, quia nondum sunt mortui sibi ipsis, sed amor in eis proprius viuit. Sciunt quidem bonum esse, salutiferumque quod prædicatur, quodque inspiratur à Domino. Laudant, magni faciunt, & optant hoc, sed nolunt pati, nolunt sibi inferre vim.

Math. 23.

haud memores quod *regnum calorum vim patitur, & quod violenti rapiunt illud.* Timent igitur & horrent Dei verbum, quia illis est contrarium. Audiam

Ephes. 5.

enim, verbi gratia: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria,* laudant & ita agere volunt, vt maneant sobrij, sed vincit eos tentatio, quia seipos vincere non

Math. 5.

possunt, aut nolunt. Sic alij audientes: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* statuunt hoc ita facere, vt rem vtilissimam, atque Deo maxime placentem, sed ad opus non perueniunt, quia difficultas eis videtur nimia, aut se humiliare (vnde pudefcunt) iuxta primum modum, aut benefacere his, qui oderunt se. Dicitur tibi: Redde pro malo bonum, & scriptura in qua semen est Dei, quotidie hoc dicit. Quid respondes? Optarem quidem, & ora pro me, vt possim. At non possum huic homini amari, qui ad eò me offendit. Vides, quia difficultatis & laboris timor impedit, vt verbum Dei non fructificet? Neque enim tibi laborem atque vim studeas inferre. Tertium est quod impedit verbum Dei, amor.

Rom. 12.

Hic siue fuerit naturalis, siue acquisitus, siue socialis, aut carnalis, mirum in modum impedit Dei verbum, tam inspiratum, quam prædicatum. Hic cognoscant se quos societas de-

III.

Amor cuiusmodi prædi-

tas detinet ad peccandum, quos amor captiuos ligat, quia malus amor est in causa, quare tam bonæ, sanctæque inspirationes, & à Deo toties acceptæ negligantur. Quotidiè nos sacerdotes sacram scripturam legimus, & prædicamus. Quare igitur in nobis, qui docemus alios, non maximum facit fructum verbum Dei? Quia ad creaturam aliquam nos amor ligauit, vnde recedere nolimus: idèd verbum Dei in nobis operari non potest. Alius ligatur ad crapulam & vinum, alius ad aleam, alius ad pecunias, alius ad scortum, & ad huiusmodi alia multa, quibus impeditur. Adam primus parens Gen. 3. nosster amore ligatus ad Euam, quia illam contristare noluit, ei consentit de ligno vetito edere, quamuis malum hoc esse sciret. Salomon quoque non 3. Reg. 11. ignorabat idololatriam Deo omnium exosam, & sibi prohibitam: tamen non continuit se ab ea, sed propter amorem mulierum idolis templa, seu aras edificauit, & adorauit. Sic Herodes quoque ex Ioanne Baptista verbum Dei audiens, dilexit eum & libenter audiebat illum. Sed quare verbum Dei in eo nullum attulit fructum, maximè per verbum Dei monito, vt illicitas solueret nuptias? Idèd certè, quia amore addictus fuit vesano pestilentissimæ illi Herodiadi, qua carere noluit. Quamobrem Dei verbum ne operaretur fructum, amor ille perditus impediuit. Nos igitur filij, non erubescamus pro virtute, pro Dei amore, ac cultu, quæcunque etiam vilia, præsertim si virtutis in his exercitium fuerit, exercere. Non parcamus labori, aut difficultati, quo vincamus, extirpemusque priuatum amorem. Nulli rei quoque in hæreat adèd cor nostrum, vt illam præferamus Deo. Et tunc cor nostrum erit terra, quæ fructum adferre possit centuplum, largiente id nobis Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

DOMINICA IN QVINQVAGESIMA, EPI-
stola B. Pauli Apostoli, I. Corinth. XIII.

I linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æsonans, aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & nouerim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum ita vt ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Charitas patiens est, benigna est. Charitas non emulatur, non inflatur, non agit perperam, non est inuidiosa, non quarit que sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Charitas enim nunquam excidit: siue prophetia euacuabitur, siue lingua cessabit, siue scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus, & ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est, euacuabitur quod ex parte est. Cum essem paruulus, loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus, cogitabam vt paruulus. Quando autem factus sum vir, enaciani que erant paruuli. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem